

Asia: VN/2575/2021

**Luonnos hallituksen esitykseksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain, terveydenhuoltolain sekä korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

Lausunnonantajan lausunto

Vastaajataho:

Kunta

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön varmistaminen

**1a) Hyvinvointialueen olisi esityksen mukaan yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostettava *alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä*. Onko ehdotus mielestänne tarkoituksenmukainen kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön varmistamiseksi?**

Kyllä

**1b) Millä taholla tulisi käsityksenne mukaan olla vastuu alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän muodostamisesta?**

Hyvinvointialueella

**2) Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulisi laatia opiskeluhuollon toteuttamiseksi *kunnan opiskeluhuoltosuunnitelma*, joka liitettäisiin lastensuojelulain (417/2007) 12 §:n mukaiseen kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Onko esitys mielestänne tarkoituksenmukainen?**

Kyllä

**3) Hyvinvointialueella tulisi olla *alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma*. Se valmisteltaisiin alueellisessa opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä ja hyväksyttäisiin hyvinvointialueen aluevaltuustossa. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma liitettäisiin lastensuojelulain 12 §:ssä tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Huomioitanne esityksestä?**

On tarkoituksenmukainen, ja kannatettava esitys. Tämä suunnitelma määrittelee raamit, joihin sitten kuntakohtaiset suunnitelmat on asetettava.

**4) Mikäli esitys ei mielestänne riittävästi huomioi erilaisia opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä, kuten esimerkiksi ne, jotka toimivat useamman kunnan alueella tai yksityiset koulutuksen järjestäjät, millä tavoin muuttaisitte esitystä?**

Lainsäädännössä tulisi edellyttää yksityisiltä koulutuksen järjestäjiltä vähintään vastaavaa oppilas- ja opiskeluhuollon tasoa kuin hyvinvointialueella.

**5) Hyvinvointialue järjestää opiskeluhoitopalvelut 1.1.2023 alkaen. Näettekö, että opetuksen tai koulutuksen järjestäjällä on yhdessä hyvinvointialueen kanssa edellytykset huolehtia oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 §:n mukaisesti siitä, että opiskeluhollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus?**

Kyllä

**Opiskeluhoollon yksilökohtaisen työn kirjaaminen, rekisterinpito ja tietosuoja**

**6) Esityksessä täsmennetään opiskeluhoollon kirjaamiseen, rekisteröintiin ja tietojen salassapitoon liittyviä oppilas- ja opiskelijahuoltolain säännöksiä. Huomioitanne esityksestä?**

Hyvinvointialueen kuuluu olla opiskeluhoitohenkilöstön asiakaskirjausten rekisterinpitäjä.

THL pystyy jatkossa ohjaamaan kirjausten laatua myös koulukuraattorien ja -psykologien osalta samaan tapaan kuin terveydenhuollossa on jo ollut.

Opiskeluhoitokertomuksen rekisterinpitäjäksi on määriteltä koulutuksen järjestäjä ja tämä kuulostaa loogiselta. Tällä hetkellä kertomus tallennetaan Wilmaan. Opiskeluhoitokertomuksen tallennustapaan ja käsittelyyn tarvitaan tarkempaa ohjausta. Laissa määritellään, että opiskeluhoitokertomukseen kirjataan vain oleellinen, tarvittava tieto esim. terveydenhuollosta. Opiskeluhoitohenkilöstön välinen tietojen jakaminen on tällä hetkellä hankalaa ja vaikeuttaa oppilaiden/opiskelijoiden joustavaa yksilökohtaista opiskeluhoitoa. Kirjaamistapojen ja tietojärjestelmien yhtenäistäminen toivottavasti loisi sille paremmat mahdollisuudet. Nykyinen tapa, jossa osa tiedoista kulkee paperisina erikseen pyydettyinä lappuina, ei ole asiallista.

**7) Miten arvioisitte esitysluonnosta tietosuojasääntelyn näkökulmasta?**

Tietojen käsittelystä, luovuttaminen ja säilyttäminen ovat jo nyt varsin tarkkaan säädeltyä eikä tähän ole lisättävää

**8) Opiskeluhoollon siirtyessä hyvinvointialueelle tulee myös opiskeluhoollon psykologien ja kuraattorien kirjaamat asiakastiedot tallentaa valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin eli Kanta-palveluihin. Kanta-palveluihin liittymisen määräaajoista säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä. Psykologien tietojen tallentaminen tulisi aloittaa heti hyvinvointialueiden aloittaessa. Sosiaalihuollon ja kuraattorien liittymisvelvoitteen määräaika on 1.9.2024. Arvioitko tarvittavien muutosten olevan mahdollisia näiden määräaikojen puitteissa?**

Ei. Mikäli vastaatte ei, miten pitkän siirtymäajan arvioitte olevan tarpeellinen [Myös psykologien osalta siirtymäajan tulisi olla 1.9.2024 saakka.]

**Muut huomiot esityksestä**

**9) Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 16 §:n mukaan oppilaitoksen työntekijän tulee olla yhteydessä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin, jos oppilaitoksen tai opiskeluhuollon työntekijä arvioi opiskelijan tarvitsevan opiskeluhuollon psykologi- tai kuraattoripalveluja. Esityksessä ehdotetaan, että yhteydenotto opiskeluhuoltopalveluihin koskisi psykologin ja kuraattorin palveluiden lisäksi myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkärin ja terveydenhoitajan palveluja. Yhteydenotto tapahtuisi jatkossa yhteisymmärryksessä oppilaan tai opiskelijan kanssa. Huomioitanne esityksestä?**

Ehdottomasti kannatetaan yhteydenottomahdollisuutta terveydenhuoltoon. Lisää tarkoituksenmukaista opiskeluhuollon resurssien hyödyntämistä. Opiskeluhuollon hyödyntämisen edellytyksen paranevat, mikäli työskentely tapahtuu yhteisymmärryksessä. Toiminnan avoimuus lisää luottamusta.

Mikäli oppilashuollon henkilökunnalla on huoli lapsesta tai nuoresta, mutta yhteydenoton edellyttämään yhteisymmärrystä ei synny, ovat nähdäksemme edelleen käytössä sosiaali-huoltolain ja lastensuojelulain mukaiset menettelyt sekä terveydenhuoltolain mukaiset me-nettelyt tilanteissa, joissa pakkohoidon kriteerit täyttyvät.

**10) Hyvinvointialue järjestää 1.1.2023 alkaen opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut, kouluterveydenhuollon sekä lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskeluterveydenhuollon. Voimassa olevan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 24 §:n mukaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ohjaa ja kehittää yhteistyössä Opetushallituksen kanssa edellä mainittuja palveluja. Esityksen mukaan Opetushallitus ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ohjaisivat ja kehittäisivät yhdessä yhteisöllistä opiskeluhoitoa ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella olisi päävastuu edellä mainittujen hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen ohjauksesta ja kehittämisestä. Pidätekö esityksen mukaista ohjaus- ja kehittämisvastuun muutosta tarkoituksenmukaisena vai tulisiko Opetushallituksen ohjaus- ja kehittämisrooli säilyttää nykyisellään?**

Kyllä, esitys on tarkoituksenmukainen

**11) Mahdolliset muut huomionne esitysluonnoksesta?**

Näemme lähipalveluperiaatteen opiskeluhuollon palveluissa hyvin positiivisena. Opiskeluterveydenhuollon kohdalla tulisi antaa mahdollisuus myös osittain keskitettyyn toimintaan, osalta on hyvinkin ok, että sille sallitaan myös keskitetty toiminta, koska toiminta sisältää myös sairaanhoitopalvelut kokonaisuudessaan, jolloin tiloilta ja välineistöltä vaaditaan sellaista, jota ei kokonaan voida lähipalveluna toteuttaa. Tämä antaa myös alueellisesti mahdollisuuden järjestää opiskeluterveydenhuoltoa useamman kunnan alueella lähipalvelun lisäksi yhteisissä keskitetyissä toimipisteissä

Kuronen Sirpa  
Turun kaupunki, hyvinvointitoimiala - Lausunto on valmisteltu  
hyvinvointipalvelujen ja kasvatus- ja opetuspalvelujen yhteistyönä.